

Painostus- ja PR-ryhmät ovat Englannissa käyneet viime vuosina yhä hyökkäävämmiksi ja taitavammiksi. Yksi toimeikkaimmista on alkoholiteollisuuden vuonna 1989 perustettu Portmanin ryhmä. Sitä rahoittaa Englannin kahdeksan suurinta alkoholia valmistavaa yritystä: Bass, Allied Domeq, Courage, Guinness, International Distillers & Vintners, Seagram, Scottish & Newcastle ja Whitbread.

Portmanin ryhmää johtaa vaikutusvaltaisen Westminster-koulun entinen rehtori John Rae. Hänellä on avoimet vaikutuskanavat johtaviin poliittikkopiireihin, tiedotusvälineisiin ja kouluihin. Portmanin ryhmä on jo vaikuttanut voimakkaasti hallituksen alkoholipolitiikkaan ja tiedotusvälineisiin, joihin John Rae on saanut usein mieleisiään artikkeleita ja pääkirjoituksia. Alkoholiteollisuus on ollut Englannissa viime vuosina menestyvä ala. Portmanin ryhmän tavoitteena on taata, että menestys jatkuu, ja estää alkoholin kulutuksen väheneminen yhteiskunnassa, ryhmän arvostelijat epäilevät. Se ei kuitenkaan nokkelasti vastusta kaikkia rajoituksia; niinpä ryhmä on ollut mukana rattijuoppoutta vastustavassa kampanjassa. Se on myös avokätisesti avustanut alkoholin väärinkäyttöä vastaan taistelevia hyväntekeväisyysjärjestöjä, joiden valtionapua on supistettu. Sekä Scottish Council for Alcohol että Lontoossa toimiva Medical Council for Alcohol saavat rahaa

Portmanin ryhmältä alkoholi-ongelmia koskevien seminaarien järjestämiseen lääketieteen opiskelijoille. Ryhmä on oppinut tupakkateollisuuden virheistä ja silittää osittain myötäkarvaan saadakseen tilanteen paremmin hallintaan-sa.

Sillä Portmanin ryhmän perimmäisenä tavoitteena on hallita tutkimusta ja tiedotusta alkoholista niin paljon kuin se suinkin on mahdollista. Riippumattoman sanomalehden Independentin tutkimusten mukaan Portmanin ryhmä on jo päässyt soluttautumaan tutkimukseen.

Muun muassa Edinburghin yliopiston kahden tunnetun alkoholitutkijan palkat ja osa tutkimuskuluja ja sihteerikuluja ovat Portman-ryhmän rahoittamia. Onko pelkkä sattuma, että juuri nämä tutkijat – professori Martin Plant, Edinburghin yliopiston tutkimusryhmän johtaja, ja tohtori John Duffy, tutkimusyksikön tilastojohtaja – ovat myös tulleet tunnetuiksi aktiivisina alkoholipolitiikan liberalisoinnin ajajina? Molemmat ovat yrittäneet saada Englannin hallitusta höllentämään juomisen rajoja koskevia suosituksia. Hallituksen ja Maailman terveysjärjestön suosittelemat rajat miehille ovat 21 yksikköä alkoholia viikossa; yksikkö on puoli pinttiä eli noin neljänneslitra olutta tai mitta viskiä. Naiset voivat näiden suositusten mukaan juoda 14 yksikköä viikossa vahingoittamatta terveyttään. Tohtori Duffy on julkisesti sanonut,

että nuo rajoitukset ovat yhtä tyhjän kanssa ja perustuvat vain yhden lääkäriryhmän ja terveysalan painostusryhmien suppeiden piirien mielipiteisiin. Hän väittää, että 26–30 yksikön juominen vähentää sydäntautien riskiä. Molemmat tutkijat julistavat, että on parempi juoda maltillisesti kuin olla raivoraitis.

Äskettäin julkaistu lääkäreitä koskeva tupakka- ja alkoholitutkimus paljasti, että maltillinen alkoholin nauttiminen voi olla hyväksi vanhemmille miehille; naisia ja nuoriahan tutkimus ei koskenut. Tämä tutkimus on antanut aseita alkoholiteollisuudelle. Joka paikassa lainataan myös nykyään noiden kahden Edinburghin yliopiston tutkijan mielipidettä, jonka mukaan juominen on terveydelle hyväksi ja tätä käsitystä tukeva todistusaineisto on tahallaan pidetty salassa näihin aikoihin asti.

Edinburghin kaksikon mielipiteet ovat herättäneet närkästystä riippumattomassa tutkijakunnassa. Monet riippumattomat tutkijat tähdentävät, että vaikka maltillinen lasinkallistus tuon tutkimuksen mukaan voikin hyödyttää joitakin ryhmiä, on kokonaan toinen asia yllyttää kaikkia juomaan ja väittää, että ihmisten pitäisi juoda terveytensä edistämiseksi. Esimerkiksi Australian johtaviin alkoholitutkijoihin kuuluva Davis Hawks pitää tällaisia neuvoja vastuuttomina. Ihmisillä on raittiuteen monia syitä: geneettisistä uskonnollisiin. Alkoholin nauttimi-

sesta joillekin ryhmille koituva vähäinen hyöty voidaan saada vaarattomammin muilla keinoilla, esimerkiksi liikunnalla, ruokavaliolla tai tupakoinnin lopettamisella.

Independent-lehden mukaan Portman-ryhmä on sotkeutunut tutkimukseen myös toisella tavalla. Se on tehnyt kaikkensa nakertaakseen arvovaltaisen 226-sivuisen tutkimuksen Alcohol Policy and the Public Good uskottavuutta. Teos on julkaistu Maailman terveysjärjestön ja Oxford University Pressin suojeluksessa. Lontoon yliopiston psykiatrian professori Griffith Edwards on käyttänyt kolme vuotta tämän yhdeksästä maasta olevien 16 asiantuntijan avulla kootun teoksen valmisteluun. Mutta teoksen viesti ei ollut Portmanin ryhmän mieleen. Tutkijoiden teoksessa ilmaistu käsitys oli pääpiirteissään, että supistamalla alkoholin kokonaiskulutusta voidaan vähentää myös alkoholista aiheutuvia haittoja.

Independent-lehden sunnuntainumeron Independent on Sundayn mukaan Portman-ryhmä on tarjonnut joillekin englantilaisille tutkijoille pari tuhatta punttaa, jos nämä suosituvat julkisesti tyrmäämään Alcohol Policy and the Public Good -teoksen alkoholiteollisuuden kannalta ikävät johtopäätökset. Newcastle'n alkoholi- ja huumetutkimuskeskuksen professori Nick Heather torjui tarjouksen. Mutta neljä tai viisi tutkijaa hyväksyi sen, Portman-ryhmästä paljastettiin, mutta heidän nimiään ei kerrottu.

Portman-ryhmä on käynyt taisteluun myös koululaisten sieluista. Hyväntekeväisyysjärjestö Drinkline, joka Englannissa johtaa alkoholiongelmisten kansallista avustusverkkoa, on julkaissut kouluille jaetun sarjakuvan muotoon puettun opaskirjan nimeltä The Big Blue Book of Booze. Kirjassen selvänä viestinä on, että alkoholi on voimakasta huu-

metta. Portmanin ryhmä ei luonnollisesti ole katsonut tätä kirjasta hyvällä silmällä ja on ryhtynyt vastahyökkäykseen julkaisemalla oman kirjassensa. Se on myös sarjakuvan ja vakavan asian sekoitelma. Mutta turha edes mainita, että tässä teineille tarkoitetussa opaskirjassa alkoholia ei esitelty läheskään yhtä pelottavana huumeena.

Drinkline on julkaissut myös vanhemmille tarkoitetun opaskirjan, jonka tavoitteena on auttaa vanhempia keskustelemaan lastensa kanssa alkoholista ja sen vaaroista. Nyt on sillekin julkaistu kilpaileva kirjanen nimeltä Discussing Drinking with your Children. Sen sisältö perustuu Edinburg-hin yliopiston alkoholitutkimuksen löytöihin. Eikä missään tietenkään kerrota, kuka tätä tutkimusta osittain rahoittaa.

EEVA LENNON

POHJOISMAAT VAHVOILLA TULIAISVIINAKYSYMYKSESSÄ

Suomi ja Ruotsi (ja myös Norja, jonka jäsenyys ei toteudu) saivat EU-neuvotteluissa läpi poikkeussäännöksen, jonka mukaan ns. tuliaisviinoja saa – jäsenyyden tultua voimaan – näihin maihin tuoda noin kymmenesosan siitä kuin EU:ssa

yleensä. Säännös on voimassa vuoden 1996 loppuun asti.

Suomessa on esitetty näkemyksiä, joiden mukaan EU:n säännöt tulisivat voimaan automaattisesti vuoden 1997 alustalukien. Lainsäädäntöneuvos **Jan Palmstierna** Ruotsin ul-

koministeriöstä pitää näitä näkemyksiä virheellisinä. Poikkeussäännön kohtalo on Palmstiernan mukaan neuvottelukysymys, jossa Ruotsin ja Suomen neuvotteluasema tulee olemaan varsin vahva.

Palmstierna viittaa Ruotsin